

EKODAN NA OŠ DOMŽALE

6. aprila 2013 smo delovno soboto na Osnovni šoli Domžale posvetili že tradicionalnemu EKODNEVU. Letošnja tema je bila: **Razmišljaj globalno, deluj lokalno**. V različne okoljevarstvene delavnice so bili vključeni vsi učenci in učitelji na šoli, saj se trudimo, da bi vsi poglobljali znanje o okoljevarstvenih dilemah ter poskušali po svojih močeh čim bolj okoljevarstveno ravnati v skladu z usmeritvijo šole k trajnostnemu razvoju.

Za učence od 1. do 5. razreda so razredničarke pripravile različne delavnice. V prvih razredih so izdelovali ptičke iz odpadnih CD -jev, koše za smeti iz embalaže in podobno. Drugi razredi so oblikovali miselne vzorce na temo Zemlja naš planet. V tretjih razredih so izdelovali ure iz odpadne embalaže, v četrtyh in petih razredih pa so iz odpadnega materiala izdelali vaze, knjižna kazala in druge izdelke. V enem oddelku so delali sadna nabodala in se pogovarjali o zdravi prehrani, učenci drugega oddelka pa so sejali semena rastlin v embalažo za jajca.

Veseli smo ponovnega sodelovanja s **podjetjem Prodnik**. Za učence od 1. do 4. razreda so pripravili poučne in zabavne delavnice o pravilnem ločevanju odpadkov. Če otroci česa še niso vedeli, jim je malo prišepnil **Grini** (maskota).

Šesti razredi so po uvodni predstavitvi ŠOLSKEGA EKOVRTA in dela na njem ter projekta SHEMA ŠOLSKEGA SADJA v različnih praktičnih delavnicah prispevali k urejanju šolske okolice. Delavnica »šolski vrt« je sadila sadike zelenjave in sočnic, ki jih bodo kasneje učenci posadili na vrt. Kuharska delavnica je pripravila zdrave prigrizke, s katerimi so se vsi šestošolci posladkali ob koncu. Računalniški delavnici sta pripravljali označevalne napise za okrasna in sadna drevesa v okolici šole ter predstavitve za projekt Shema šolskega sadja. V tehnični delavnici so učenci izdelali opozorilne table za sprehajalce kužkov v okolici šole, saj še vedno veliko lastnikov psov žal ne upošteva dejstva, da **ŠOLSKA ZELENICA NI NAMENJENA SPREHAJANJU PSOV, TEMVEČ IGRANJU UČENCEV. Zato pozivamo vse občane, da upoštevajo naša opozorila ter sprehajajo svoje ljubljence izven območja šolskih travnikov ter seveda za njimi povsod počistijo!** Poročevalska skupina je vse poslikala in pripravila prispevke o vseh aktivnostih.

Učencem sedmega razreda je najprej dr. Habe približal lepote Triglavskega narodnega parka, saj jim je pripravil prikaz slik: **V kraljestvu kozoroga**. Poudaril je, kako se je treba obnašati v nacionalnem parku. Predstavil jim je ogrožene in zaščitene rastline in živali, najbolj podrobno pa jim je predstavil kozoroga.

Ker je deževalo, se učenci niso odpravili na predvideno čistilno akcijo šolskega okoliša, temveč so v telovadnici izvajali različne športne igre ter tako skrbeli za zdrav duh v zdravem telesu.

Za učence osmih razredov so prostovoljci **društva Humanitas**, društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti, izvedli zelo zanimivo delavnico: **Onesnaženost voda kot svetovni problem**. Učenci so na aktiven način spoznali problem izkoriščanja naravnih virov v bogatem delu sveta na račun revnih. Vsebinske delavnice so nato razredniki z učenci poglobili in nadgradili ob debatiranju o globalnih okoljevarstvenih problemih.

Učencem devetih razredov je pripravil uvodno predavanje **g. Anton Komat**, svobodni raziskovalec, pisec, scenarist in publicist, ki svoje delo usmerja k raziskovanju sodobnih problemov človeštva in narave ter se ukvarja z naravovarstvenimi tematikami. Ta dan je z

nami delil svoje znanje in poglede in učence popeljal na pot razmišljanja o vprašanju, kaj lahko naredi vsak izmed nas, da ohrani naravo za zanamce. Govoril je torej o trajnostnem razvoju in opozoril je na tri »stebre« narave: prst, voda in biotska pestrost, katerih ohranjanje je ključno za trajnostni razvoj. Svoje predavanje je popestril s kupom zgodb, ki so nas pripravile do razmišljanja, in nas opozoril na omejen pogled ekonomije na vprašanje trajnosti. Po predavanju so učenci po oddelkih z debato in ogledom dokumentarnega filma poglobili tematiko predavanja, predvsem pa o njej skupaj z učitelji kritično razmišljali in si oblikovali svoja stališča.

Na eko tržnici pred šolo so razstavljali in prodajali svoje pridelke in izdelke člani združenja ekoloških kmetov »Zdravo življenje«, člani društva Ajda Domžale - društva za biološko dinamično gospodarjenje in članice Turističnega društva Rača. Učencem so predstavili ekološko oz. sonaravno in biodinamično kmetovanje. Poudarili so pomen tako pridelane hrane za zdravje človeka. Posebej pa so poudarili pomen takšnega kmetovanja za človekovo okolje, ki ga želimo ohraniti zdravega še za naše bodoče generacije. Prodajali so ekološko pridelane poljščine in izdelke. Na stojnicah so prodajali kruh, pecivo, testenine, marmelade, omake, namaze, moko, mleko, sir, skuto, čaj.... Predstavilo se je tudi ekološko čebelarstvo Svetlin s svojimi izdelki. Oboji smo bili zelo zadovoljni, mi, ki smo lahko kupili zdrave pridelke, in kmetje, ki so jih uspešno promovirali in prodali. **Vsem udeležencem naše eko tržnice in ge. Pavli Pirnat, ki je udeležbo kmetov organizirala, se lepo zahvaljujemo, da so s svojo udeležbo popestrili naš ekodan. Zahvaljujemo se tudi Krajevni skupnosti Slavko Šlander, ki nam je omogočila postavitve stojnic.**

Malo nam je zagodlo vreme, tako da nismo uspeli poslikati betonskih korit okrog šole, kot smo načrtovali v sklopu urejanja šolske okolice. V ta namen nam je **podjetje Jub-H d. d.** podarilo akrilni predpremaz za beton in barve, s katerimi bi poslikali korita. Ko se bo vreme ustalilo, se bomo poslikave zagotovo lotili. Hvala g. Sašu Kokalju in Jub-H d. d., ki nam je v ta namen podaril predpremaz in barve.

Vsem zunanjim sodelavcem se zahvaljujemo za sodelovanje, da smo lahko uspešno izvedli ekodan, čeprav zaradi deževnega vremena nismo uspeli izpeljati vseh načrtovanih dejavnosti urejanja šolskega okoliša.

Učenci in ekokoordinatorke OŠ Domžale

GRINI

Grini je možic, ki je prišel na Zemljo, da pomaga ljudem ločevati odpadke. Grini je tudi obiskal učence razredne stopnje na OŠ Domžale.

3. razredi so se zbrali ob 10:30 v mali telovadnici. Kmalu za tem je prišel Grini in Petra, ki je vodila cel program. Petra je prebrala zgodbo o recikliranju. O tem so se pogovarjali in se igrali igrice.

Lana Sazonov, 6.a

Tjaša Janežič, 6.a

Onesnaženost voda kot svetovni problem

Na delovno soboto, 6. 4. 2013, smo se pogovarjali in se začeli bolj zavedati problemov z vodo.

Naš razred se je najprej udeležil delavnice z naslovom **Onesnaženost voda kot svetovni problem**, ki jo je izvedlo društvo **Humanitas**. To je društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti, ukvarja se torej tudi z ekološkimi problemi. Na predavanju smo izvedli »mini eksperiment« - kakšna je voda v Evropi in kakšna v Aziji. To pomeni, kako hudo je onesnažena voda vsepovsod po svetu zaradi proizvajalcev in potrošnikov.. V dve plastenki smo nalili vodo in v vsako mešali različne snovi, npr. prst, barvo, čaj, olje, milo, ... ki so predstavljali dejanske snovi, zaradi katerih je voda tako onesnažena.

Ogledali smo si tudi dokumentarni film o pridelovanju bombaža v Indiji. Tam so namreč kmetje svoje obdelovalne površine spremenili v monokulture. Ker so nepismeni in neizobraženi, se ne zavedajo problemov in nevarnosti, ki jih prinašajo pesticidi. Brez vsakršne zaščite škropijo z zelo nevarnimi kemikalijami, ki so v Evropi in v razvitejših državah strogo prepovedane, tam pa so podjetja za izdelavo teh pesticidov našla masten in hiter zaslužek. Na tak način izkoriščajo revne in neizobražene ljudi, ki jim ne preostane drugega, kot da se s tem sprijaznijo, saj nekako pač morajo preživeti. Trgovci in bogata podjetja so v iskanju zaslužka popolnoma pozabila na okolje. Če bo šlo tako naprej, življenje na tako onesnaženih področjih ne bo mogoče.

Z razredom smo si nato ogledali eko tržnico pred šolo, kjer so prodajalci ponujali izdelke s svojih kmetij. Še pred tem smo imeli malico.

Preostanek časa smo preživeli v razredu, kjer smo se pogovarjali o vtisih in spoznanjih in reševali miselne naloge v povezavi z vodo.

Na žalost se svet še premalo zaveda problemov v povezavi z vodo, mislim in upam pa, da se bo to v bližnji prihodnosti spremenilo, pa čeprav z malenkostmi. Ko si umivamo zobe, zaprimo vmes pipo, saj tako lahko prihranimo 1 l vode.

Manca Arnuš, 8. a

TEHNIKA

Učenci 6. razreda so pri tehniki izdelovali opozorilne table, na katere so napisali opozorila za sprehajalce psov: NE SPREHAJAJ PSA PO ŠOLSKI ZELENICI, ŠOLSKO IGRISČE NI PASJE STRANIŠČE. Ko so na table vse napisali in prevlekli z alkoholnim flumastrom oz. s pirografom, so jih prevlekli še s prozornim lakom. Potem so za stojalo naredili še leseno palico, ki so na koncu »ošilili« s sekiro. Palico so nato še zbrusili z semrkovim papirjem. Table so nato postavili na igrišče.

Neža Korbar, 6.a
Nina Urbanija, 6.a

IZDELAVA SHEME ŠOLSKEGA SADJA IN POIMENOVANJE DREVES

Učenci 6. razredov so pri računalniški delavnici ustvarjali power pointe za LCD zaslon na temo šolskega sadja. Na teh predstavitev bodo fotografije dreves in sadja ter napisi v slovenščini in v latinščini.

Tija Rutnik Vidmar, 6.a
Ines Gorišek, 6.a

STOJNICE

Pred OŠ Domžale so bile 6. 4. 2013 eko stojnice. Prišlo je veliko ljudi in učencev kljub dežju in slabemu vremenu. Na osmih stojnicah so razstavljali kmetje in kmetice ter čebelarji iz okolice Domžal. Z mojo prijateljico sva malo povprašali po stojnicah.

Ena od stojnic je bila povezana s čebelarstvom. Gospod Viktor Svetlin je svoj čebeljak s 100 čebelami podedoval po svojem očetu. Vrste medu, ki jih je imel so bile: hojev, apijev, akacijev, cvetlični, gozdni in malo lipovega medu. Vse vrste medu so zelo zdrave. Gospod pa ima tudi med z orehi in cvetni prah, ki ga prodaja na domžalski tržnici vsak dan.

Bilo pa je še veliko drugih stojnic, na katerih so ponujali sir, zelenjavo, kruh, zelišča, ekološka semena...

Nina Poljanšek, 6. b
Trina Razboršek, 6. b

SHEMA ŠOLSKEGA SADJA

Na delavnici SHEMA ŠOLSKEGA SADJA, ki je potekala v gospodinjski učilnici, so učenci 6. razredov pripravili jedi.

Pripravili so:

- sadne mafine,
- češke rogljičke z jabolčnim nadevom,
- polnovredni sadni kolač,
- slane mafine,
- rogljičke s sirovim nadevom,
- korenčkov kruh,
- tunin namaz.

Vse sestavine, ki so jih učenci uporabili, so bile ekološko pridelane.

Urška Kohek, 6.b

Tija Bone, 6. a

ŠOLSKI VRT

Šolski vrt imamo že 3. leto. Zanj skrbijo učenci pri izbirnih predmetih iz področja naravoslovja in gospodinjstva. Na vrtu skušamo pridelovati čim bolj zdravo hrano, zato vrta ne škropimo, ne gnojimo z umetnimi gnojili.

Zaradi slabega vremena niso mogli delati na vrtu in so se na delavnici, ki je potekala v učilnici, pogovarjali o načrtih za letošnjo ureditev vrta in o novih idejah. Sadili so male sončnice, velike sončnice in solato v lončke. Ko bodo rastline primerno velike za presaditev, jih bodo presadili na vrt.

Živa Bratec, 6.B in Špela Rozman, 6.B

KAJ LAHKO STORIM KOT POSAMEZNIK, DA ŽIVIM V SKLADU S TRAJNOSTNIM RAZVOJEM?

6. 4. 2013 je bila na naši šoli delovna sobota oziroma eko dan. Naslov eko dneva je bil Deluj lokalno, razmišljaj globalno. V devetih razredih smo se pogovarjali o trajnostnih problemih in rešitvah.

Osrednja tema dneva je bilo predavanje g. Antona Komata z naslovom »Kaj lahko storim kot posameznik, da živim v skladu s trajnostnim razvojem?«

Anton Komat je svobodni raziskovalec, pisec, scenarist in publicist. Svoje delo usmerja k raziskovanju sodobnih problemov človeštva in narave. Ukvarja se z naravovarstvenimi tematikami. O njih je napisal veliko knjig.

Povedal je, kaj sploh je trajnostni razvoj, prav tako je povedal veliko zgodb, iz katerih je izpeljal resnične dogodke in probleme iz življenja. Podal nam je tudi nekaj praktičnih nasvetov, kako živeti zdravo in ekološko.

Glavne teme, ki jih je predstavil, so bile: prst, voda in biotska pestrost. Trajnostni razvoj namreč temelji na teh treh in če želimo ohraniti dobro okolje za naše zanamce, moramo ohranjati čisto pitno vodo, biotsko pestrost in neonesnaženo prst. Predlagal nam je, da razmišljamo trajnostno in da ne hitimo preveč z izčrpavanjem teh treh naravnih virov. To bo namreč prineslo posledice našim zanamcem.

Po predavanju g. Komata smo se sprehodili po ekološki tržnici. Priložnost pa smo imeli tudi kupiti ekološko pridelane izdelke. Po ogledu tržnice pa smo po oddelkih razmišljali o predavanju in temah, povezanih z okoljem. Vsak razred se je poglobljal v določene teme, ki so jih za nas pripravili učitelji.

9. a je debatiral na temo: »Morali bi omejiti število otrok v posamezni družini, saj je svet že tako prenaseljen.«

9. b se je pogovarjal o predavanju in izražal mnenja o povedanem na tem dogodku.

9. c pa se je pogovarjal o zdravi prehrani in si ogledal dokumentarni film o tem, kako hitra prehrana vpliva na zdravje ljudi.

Veseli smo, da smo bili lahko del Komatovega pogovora in se naučili, kako živeti v skladu z načeli trajnostnega razvoja za boljšo prihodnost nas in naših zanamcev.

Anamarija Skobe in Urška Brigelj, 9. a